Archetype

Στο όριο πόλης και Αρκαδίας: Επαναπροσδιορίζοντας το Πανεπιστημιακό πλέγμα

Αιμιλία Κυριαζή, Γιώργος Πανάρετος - 29/06/2026

Διπλωματική Εργασία

Φοιτητική Ομάδα: Αιμιλία Κυριαζή, Γιώργος Πανάρετος
Επιβλέποντες: Δήμητρα Νικολάου, Πανίτα Καραμανέα
Σύμβουλος: Παναγιώτης Βασιλάτος
Χρονολογία Παρουσίασης: Ακαδημαϊκό Έτος 2024-2025, 22/09/2025
Ίδρυμα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή: Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

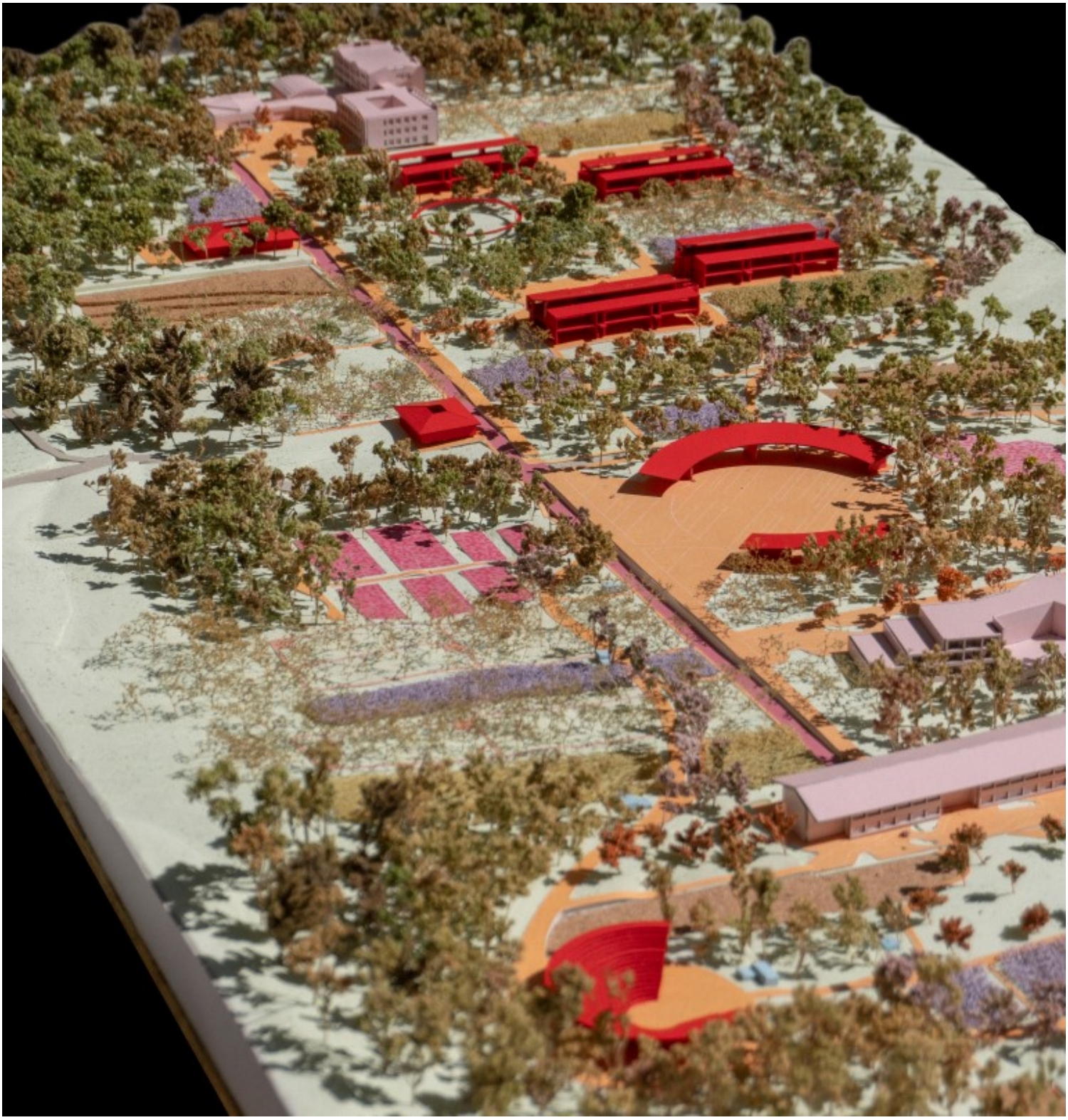
Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορμάται από την κρίσιμη κατάσταση στην οποία βρίσκεται το σύγχρονο ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο. Η πληθώρα πανεπιστημιακών τμημάτων στην πρωτεύουσα και την περιφέρεια, σε συνδυασμό με τις αυξημένες ανάγκες εκσυγχρονισμού, καθιστούν αναγκαίο έναν επαναπροσδιορισμό του ρόλου του Πανεπιστημίου σε ακαδημαϊκό, θεσμικό και λειτουργικό επίπεδο. Το ζητούμενο είναι η δημιουργία ενός ζωντανού, συμπεριληπτικού και δημόσια προσβάσιμου χώρου που δεν περιορίζεται στην παραγωγή γνώσης, αλλά συνδιαλέγεται ενεργά με τον τόπο και την κοινωνία.

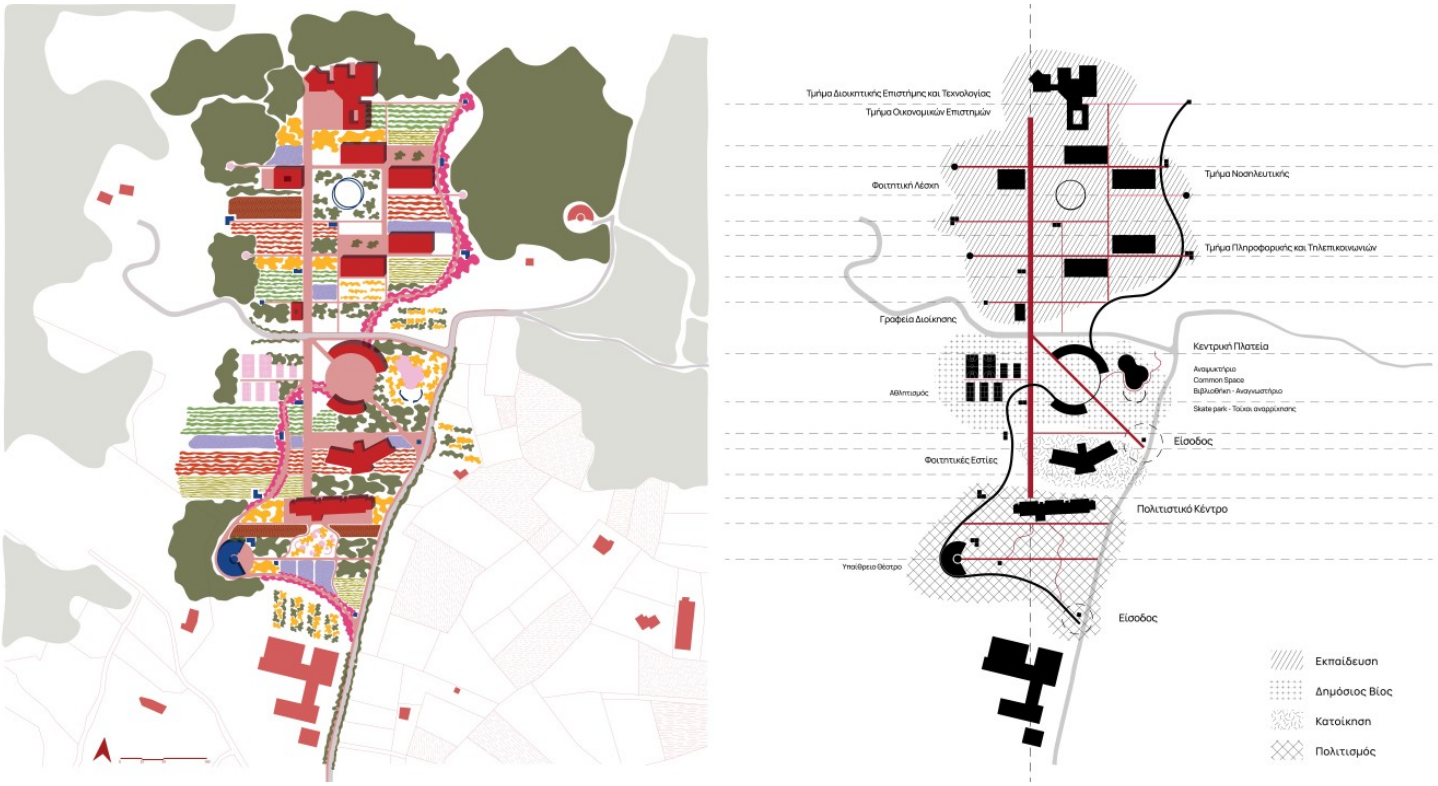
Είσοδος – Ξέφωτο: Προοπτικές απεικονίσεις

Με πολλές πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις να βρίσκονται εκτός του αστικού ιστού και σε άμεση σχέση με το μεσογειακό τοπίο, τίθεται το ερώτημα πώς το Πανεπιστήμιο μπορεί να λειτουργήσει ως μεταβατικός τόπος μεταξύ πόλης και φύσης, επιτυγχάνοντας εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς στόχους.

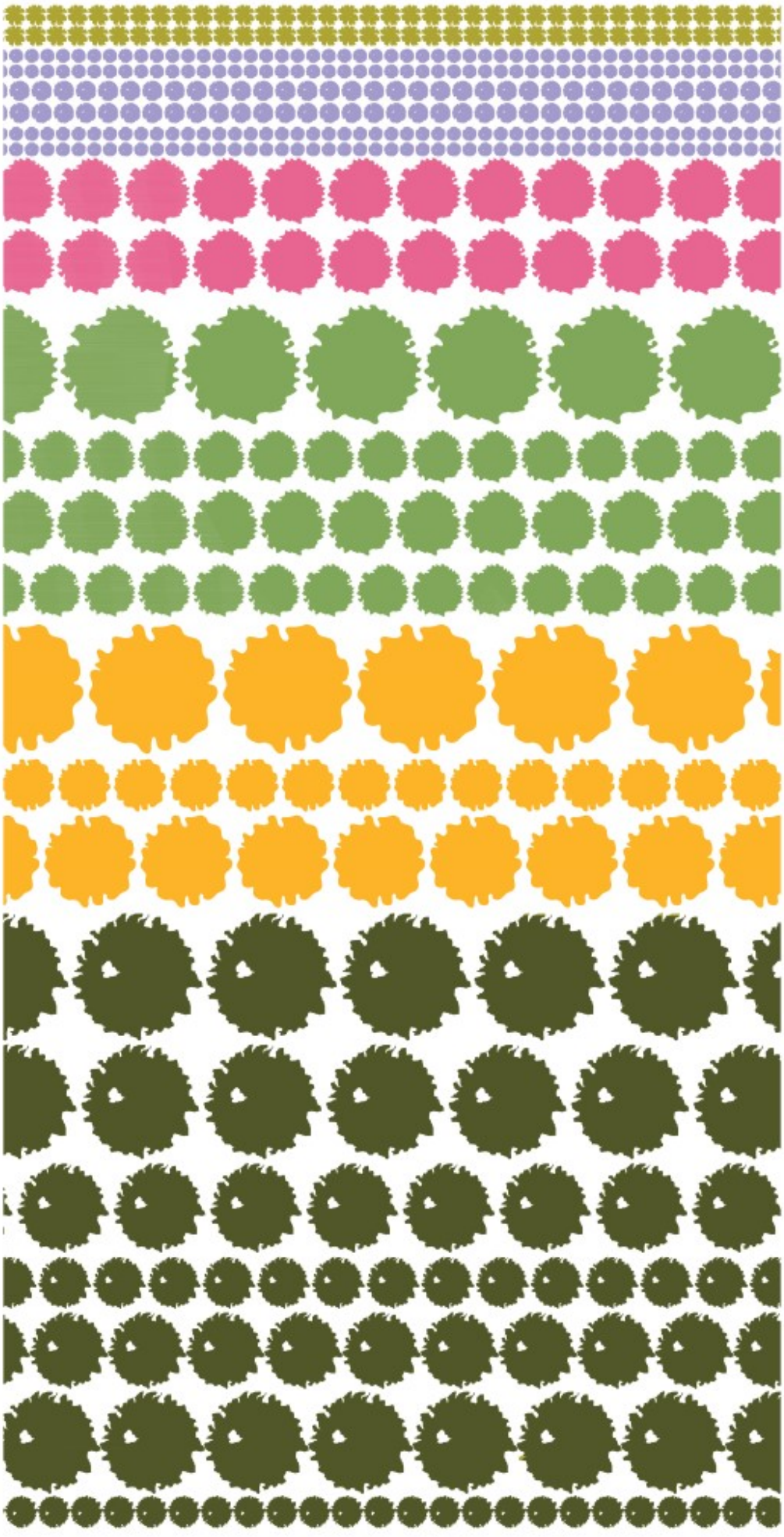

Συνολική Άποψη Πανεπιστημιακού Συγκροτήματος: Μακέτα (Κλίμακα 1/500)

Η μελέτη προτείνει τον σχεδιασμό ενός πανεπιστημιακού πλέγματος που αναβαθμίζει την ακαδημαϊκή δραστηριότητα, ενισχύει τους δεσμούς με την τοπική κοινότητα και εντάσσεται αρμονικά στο φυσικό και αγροτικό τοπίο. Κεντρικό άξονα του σχεδιασμού αποτελεί η σύνδεση των υφιστάμενων, μορφολογικά ετερόκλητων κτηρίων και η ένταξή τους σε ένα ενιαίο πλέγμα χώρων, κινήσεων και δραστηριοτήτων.

Masterplan Συγκροτήματος Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (Κλίμακα 1/1000) - Διάγραμμα Λειτουργικών Ενοτήτων

	Ύψος	Διάμετρος
Αμπέλια *(Vitis vinifera)*	1.2-2μ	1.2-2μ
Θυμάρι *(Thymus vulgari)*	0.1-0.3μ	0.2-.03μ
Δεντρολίβανο *(Rosmar, officinalis)*	0.5-1.5μ	0.5-0.8μ
Λεβάντα *(Lavandula angustifolia)*	0.5-1μ	0.5-0.8μ
Αμυγδαλιά *(Prunus dulcis)*	4-8μ	3-6μ
Βυσσινιά *(Prunus cerasus)*	4-8μ	3-5μ
Καρυδιά *(Juglans regia)*	10-25μ	8-15μ
Αχλαδιά *(Pyrus communis)*	3-6μ	2-4μ
Κερασιά *(Prunus avium)*	4-8μ	3-5μ
Μηλιά *(Malus domestica)*	3-6μ	2-4μ
Ψευδοακακία *(Gleditsia triacanthos)*	12-20μ	8-12μ
Λαβούρνο *(Laburnum anagyroides)*	4-7μ	3-4μ
Κουτσουπιά *(Cercis siliquastrum)*	8-10μ	7-8μ
Πλάτανος *(Platanus orientalis)*	15-20μ	8-10μ
Λεύκη *(Populus alba)*	15-20μ	8-12μ
Ιτιά Κλαίουσα *(Salix babylonica)*	8-12μ	8-12μ
Έλατο *(Picea abies)*	20-30μ	3-5μ
Χαλέπιος Πεύκη *(Pinus halepensis)*	10-15μ	4-8μ
Μαύρη Πεύκη *(Pinus nigra)*	20-55μ	6-12μ
Κυπαρίσσι *(Cupressus sempervirens)*	15-20μ	2-3μ

Το Πανεπιστήμιο αντιμετωπίζεται ως τοπόσημο υπερτοπικού χαρακτήρα, που λειτουργεί ταυτόχρονα ως συνδετικός κρίκος ανάμεσα στην πόλη και το τοπίο. Ο σχεδιασμός αξιοποιεί όσα ήδη υπάρχουν, επιδιώκοντας μια ισορροπημένη συνύπαρξη του κτισμένου με τη φύση. Βασική πρόθεση είναι η δημιουργία ενός εύκολα προσβάσιμου πανεπιστημιακού πλέγματος με επαρκείς ακαδημαϊκές υποδομές, φοιτητική στέγη και χώρους κοινωνικής ζωής, ανοιχτούς τόσο στη φοιτητική όσο και στην τοπική κοινότητα. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στη βιωσιμότητα, την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και τη διατήρηση της τοπικής βλάστησης και καλλιέργειας, με στόχο ένα εξωστρεφές Πανεπιστήμιο με σαφή ταυτότητα και δεσμούς με την παράδοση της περιοχής.

Πλατεία - Εσωτερικό Κτηρίου του Πανεπιστημίου: Προοπτικές απεικονίσεις

Το πλέγμα οργανώνεται μέσα από ένα σύστημα γραμμικών ζωνών, η έμπνευση του οποίου πηγάζει στο αγροτικό τοπίο και ειδικότερα στις χαράξεις των αγροτεμαχίων του αρκαδικού τοπίου. Οι ζώνες αυτές καθορίζουν τη διάταξη των κτηρίων, των υπαίθριων χώρων, των διαδρομών και της φύτευσης, μετατρέποντας το τοπίο σε βασικό εργαλείο οργάνωσης του συγκροτήματος.

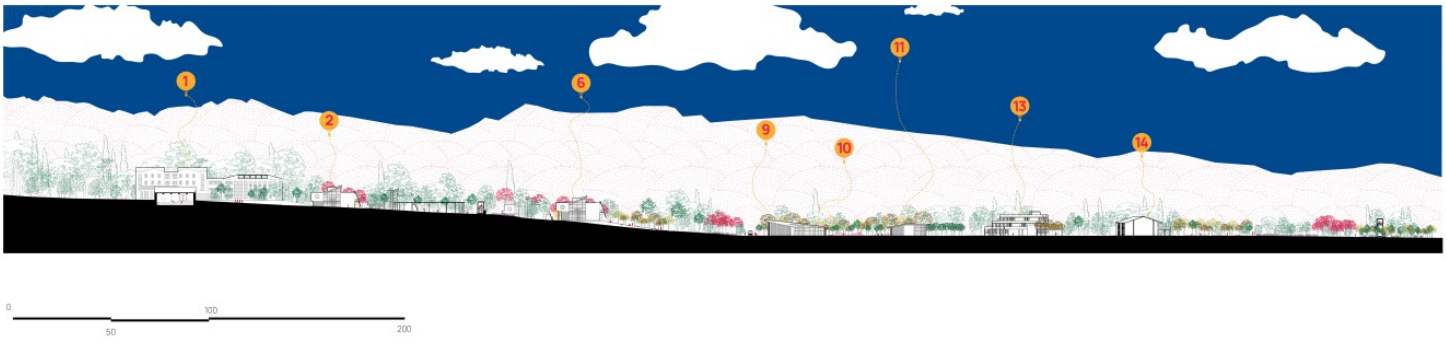

Διαγράμματα Κτηριακού όγκου, Κυκλοφορίας και Φύτευσης – Πρασίνου

Ένας κεντρικός άξονας κίνησης συνδέει όλα τα κτήρια, ενώ ένα δίκτυο οριζόντιων και κάθετων χαράξεων εξυπηρετεί τις λειτουργικές ανάγκες μετακίνησης. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί μια περιπατητική, καμπύλη διαδρομή που διατρέχει τη σύνθεση, από την είσοδο του συγκροτήματος έως το ψηλότερο σημείο, προσφέροντας οπτικές φυγές προς το φυσικό τοπίο. Κεντρικό σημείο της σύνθεσης αποτελεί μια κεντρική πλατεία-πυρήνας που λειτουργεί ως σημείο εισόδου και συνάθροισης. Ο δομημένος όγκος, οι υπαίθριοι χώροι, η κυκλοφορία και η φύτευση οργανώνονται γραμμικά, επιτρέποντας μελλοντικές επεκτάσεις αλλά και τη σταδιακή «εισροή» του μεσογειακού τοπίου στο συγκρότημα.

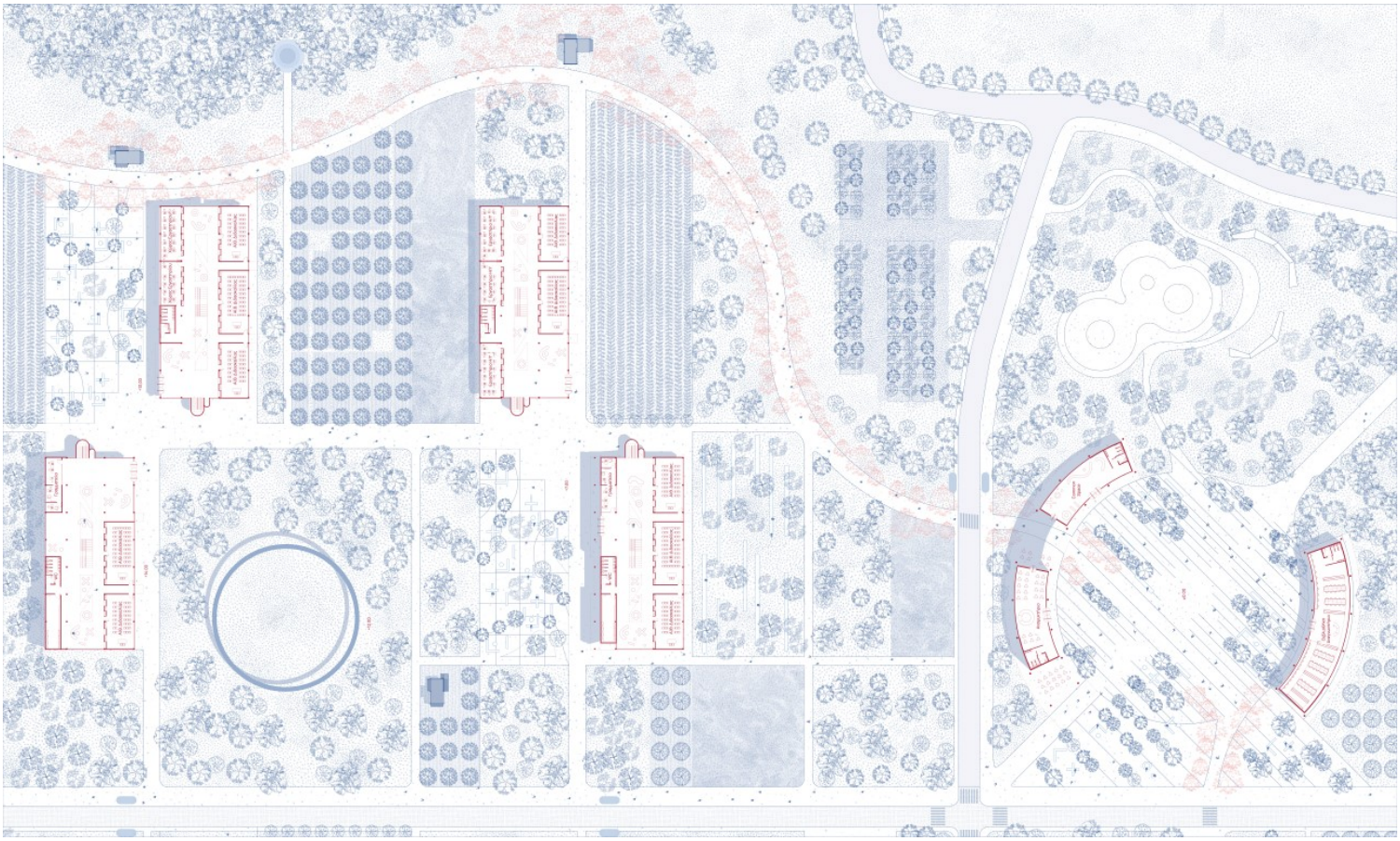
Masterplan Συγκροτήματος Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (Κλίμακα 1/500)

Διαμήκης Τομή (Κλίμακα 1/500)

Ανάμεσα στα τρία υφιστάμενα κτήρια τοποθετούνται νέοι κτηριακοί όγκοι για ακαδημαϊκές και δημόσιες χρήσεις, καθώς και μικρές παρεμβάσεις σε κομβικά σημεία. Οι διαδρομές σχεδιάζονται κυρίως για πεζούς και

ποδηλάτες, με πρόβλεψη δημόσιας συγκοινωνίας και περιορισμένη πρόσβαση αυτοκινήτων. Το συγκρότημα οργανώνεται σε τέσσερις γραμμικές λειτουργικές ζώνες: πολιτισμού, κατοίκησης, δημόσιου βίου και εκπαίδευσης. Η ζώνη πολιτισμού περιλαμβάνει χώρους εκδηλώσεων και δράσεων ανοιχτών στην πόλη, ενώ η ζώνη κατοίκησης φιλοξενεί τη φοιτητική εστία. Η ζώνη δημόσιου βίου συγκεντρώνει τις πιο εξωστρεφείς λειτουργίες γύρω από την κεντρική πλατεία, ενώ η ζώνη εκπαίδευσης, στο άκρο της σύνθεσης, οργανώνεται γύρω από μια φυτεμένη πλατεία-ξέφωτο.

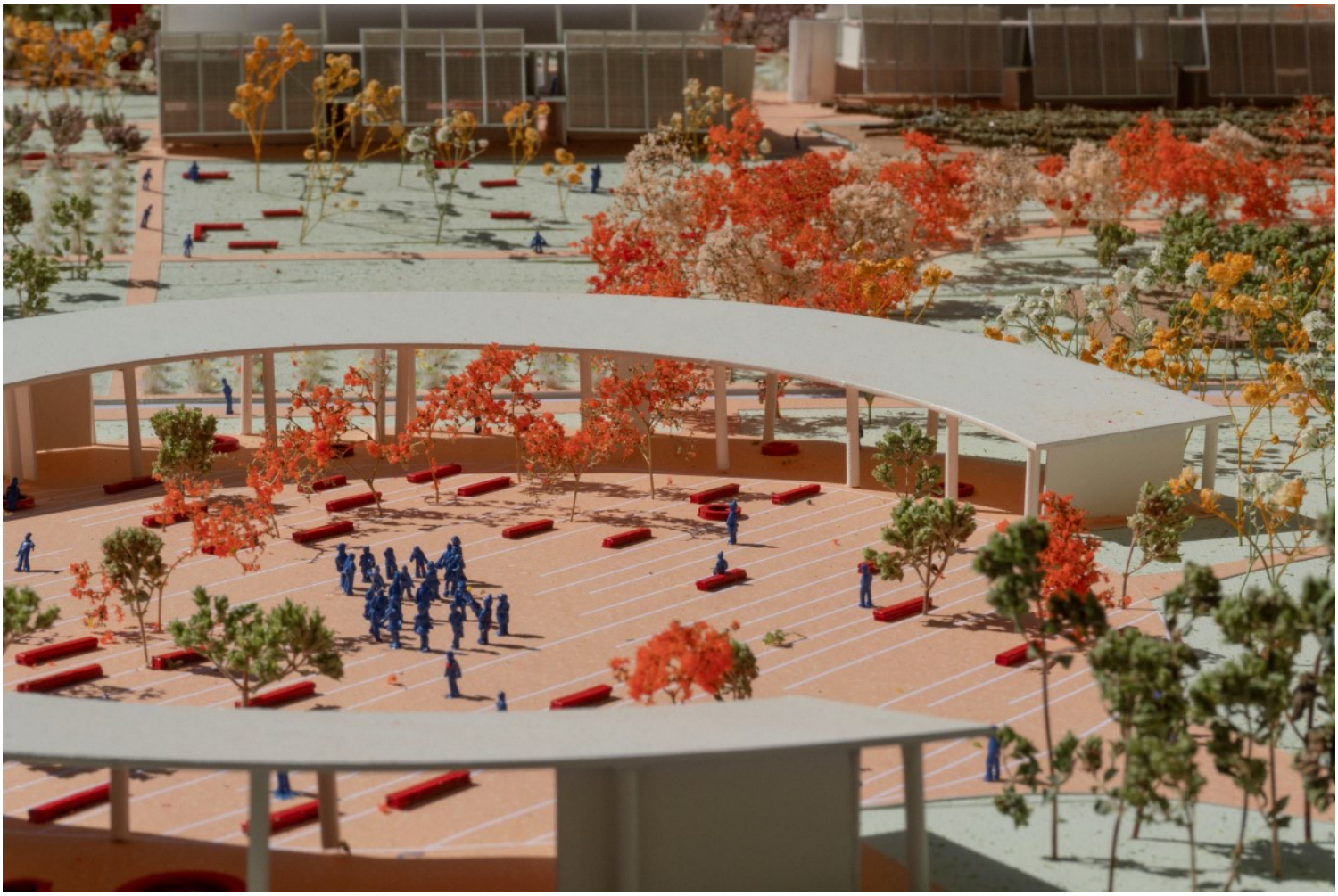

Κάτοψη Κτηρίων και προαύλιου χώρου του Πανεπιστημίου (Κλίμακα 1/200)

Διαμήκης Τομή (Κλίμακα 1/200)

Η φύτευση αποτελεί βασικό συνθετικό στοιχείο και περιλαμβάνει υψηλή και ανθοφόρα βλάστηση, δενδροφυτεμένες διαδρομές, καλλιέργειες οπωροφόρων, αμπελώνες και μποστάνια, καθώς και αρωματικούς κήπους. Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις λειτουργούν τόσο ως αναφορά στο αγροτικό τοπίο όσο και ως πρόταση για ένα Πανεπιστήμιο που συνδέεται ενεργά με τον πρωτογενή τομέα και την τοπική οικονομία, συγκροτώντας μια διακριτή και βιώσιμη πανεπιστημιακή ταυτότητα.

Άποψη Κεντρικής Πλατείας: Μακέτα (Κλίμακα 1/200)

Άποψη Κτηρίου Πανεπιστημίου και προαύλιου χώρου: Μακέτα (Κλίμακα 1/200)